

Mn. Josep Armengou i Feliu: un camí, un poble, una vida.

L'EROL, revista cultural del Berguedà, ha volgut dedicar aquest número monogràfic a Mn. Josep Armengou i Feliu, com una aportació al coneixement general de l'home i la seva obra en el marc històric, ben concret, dels anys que li va tocar de viure.

Era un tema acaronat temps ha que hem deixat reposar per fugir de l'"obligació" de parlar de Mn. Armengou d'una manera més o menys interessada, més o menys oportunista.

Hi ha qui pot creure que se'n parla massa de Mn. Armengou; hi ha qui en parlaria sempre. Són actituds explicables quan es tracta d'una figura important en diversos camps, controvertida i d'una personalitat considerable i sovint coneguda superficialment.

Un capellà humil, d'un bisbat humil, que pràcticament no es mogué de Berga, un poble tan llunyà dels centres importants en aquells anys tan negres, no sembla que pugui merèixer tanta atenció. Seria una impressió injustament simplificadora, fruit, en el millor dels casos, de com han canviat les coses els darrers anys.

En el volum d'enquestes que recentment ha publicat el Centre d'Estudis Berguedans, el nostre poeta Mn. Climent Forner, escriu: "I és que mossèn Armengou és de les persones que més he admirat i estimat en la meua vida. I, en part, també temut: sovint et desconcertava amb els seus exabruptes."

En aquestes mateixes enquestes l'arquebisbe Pont i Gol, el seu gran amic, diu: "Sempre he dit que la personalitat de Mn. Armengou

és irrepètible. Es pot dir única. És un home que pensa pel seu compte, que escriu i parla anant sempre al gra, amb una llibertat i una exactitud, i una originalitat no acostumades, que viu intensament tots els variats problemes de la so-

cietat que l'envolta, que, a més, és artista d'imaginació molt brillant, moltes vegades desbordant, la qual el fa molt sovint resumir i acabar la seva conversa o escrit, amb un acudit que crema com foc, i que esbandeix tota classe de malhumor."

Aquestes opinions, ben segur que les firmarien moltes de les persones que el varen conèixer i tractar. El tarannà de Mn. Armengou que aquestes manifestacions deixen entreveure, ha donat una vida a moltes anècdotes i dites del "mossèn" que es repeteixen de boca en boca, algunes, avui, difícils de situar en el context socio-polític del temps en què es van produir i que poden donar una imatge deformada del personatge si ens quedem solament en aquestes superficialitats.

En el recordatori que pels seus funerals ell mateix es va redactar poc abans de morir, donava les gràcies per la "*companyia que m'heu fet en aquesta vida*", als germans i parents, als amics, a tots els berguedans i a tothom. Aquest "tothom" és una altra característica seva. No cal cercar-ne definicions al diccionari, és l'expressió d'un home que féu de la seva vida l'exercici d'un ministeri obert, permanent, per l'Església i per Catalunya.

Mn. Armengou es feia amb tothom, parlava amb tothom, era a l'abast de tothom. Els uns hi buscaven el sacerdot compromès, altres el catalanista combatiu i radical, altres el berguedà estudiós i ben informat, altres el músic, altres el mestre de català o el corrector d'un text en la nostra llengua, altres simplement l'amic, altres...

A vegades uns podien trobar-lo massa capellà, altres massa catalanista, altres massa irònic, altres massa conservador, altres massa... Però, en alguna de les seves múltiples facetes, qui el coneixia o el sabia llegir entre línies, com s'havia de llegir en aquell temps, hi estava d'acord, d'alguna manera, el captivava.

Per això, de Mn. Armengou, tothom té coses per dir; tothom n'és una mica hereu; tothom en fa la seva interpretació i, segurament, tothom té la seva part de raó.

Aquest número monogràfic que oferim als lectors, vol ésser una modesta aproximació al coneixement de qui, plaent-li definir-se com "*un capellà de Berga*", era quelcom més universal, en l'àmbit religiós, polític i cultural de Catalunya.

Les limitacions d'espai pròpies d'una revista i el no poder disposar de tota la documentació, malauradament encara dispersa, fan que el nostre projecte d'estudi quedi en una aproximació a la vida, l'obra i el temps d'un dels homes més importants que han sortit al Berguedà: el "*capellà de Berga*", pertanyent a un corrent ben concret de l'Església catalana que, preocupat pel seu país, va fer una aportació important al "*corpus*" del pensament nacionalista català; que els "*temps incerts*" que va viure el van fer evolucionar cap a postures socialment més avançades que les del punt de partida i políticament més radicals; que, a la vegada, era músic, escriptor, historiador; que en el nostre pobre ambient cultural, en totes aquestes activitats, va exercir mestratge.

Amb la voluntat de fugir de l'elogi gratuït i localista i en la confiança que els nostres lectors rebeu aquest monogràfic com el pagament d'un compromís que *L'EROL* us devia, fidel a la seva tasca de difusió cultural del Berguedà, esperem la vostra bona acollida.

A l'hora de tancar aquest número ens arribà la trista notícia de la mort de la Sra. Maria Guiu, viuda de Joan Pardinilla, la qual, des dels seus inicis, havia estat membre del Consell Assessor de *L'EROL*. Amb aquest traspàs, la cultura del Berguedà, i sobretot la de Bagà, ha perdut una persona infatigable. Reposi en pau.